

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce

Vlnkobití

Veronika Štorková

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění
Studijní program Výtvarná umění
Studijní obor Ilustrace a Grafika
Specializace Ilustrace Grafika

Bakalářská práce

Kombinovaná technika

Vlnkobití

Veronika Štorková

Vedoucí práce: Prof. akad. mal Mikoláš Axmann
Katedra výtvarného umění
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2021

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Veronika ŠTORKOVÁ**
Osobní číslo: **D18B0191P**
Studijní program: **B8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Ilustrace a grafika, specializace Ilustrace Grafika**
Téma práce: **HLUBOTISK V ILUSTRACI**
Zadávající katedra: **Katedra výtvarného umění**

Zásady pro vypracování

- min. 12 x A3

Tvořící záměr: vytvoření leporela/ volných tisků

Způsob realizace: kombinovaná technika

Cíl: nalézání alternativ v oblasti tisku a grafických technikách celkově

Předpokládaný charakter výstupu: autorsky zhotovené leporelo v min. rozměrech formátu A3, s minimálním počtem 12 stran v nákladu min. dvou kusů .

Rozsah průvodní zprávy: min. 3 normostrany textu

Termínovník postupu práce

Říjen 2020 - přípravné kresby, konkretizace zadání

Listopad 2020 – přípravné kresby, technické zkoušky

Prosinec 2020 – technické zkoušky, práce na finálních motivech

Leden 2021 – realizace šablon a maket, práce na finálních motivech

Únor 2021 – realizace finálních motivů, technické zkoušky, lepení, tisk

Březen 2021 – teoretická část bakalářské práce, tisk

Duben 2022 – tisk, teoretická část bakalářské práce

Rozsah teoretické části: **min. 3 normostrany textu**
Rozsah praktické části: **vyplyne ze zpracování BP**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

VANDERMEER, Jeff. Anihilace. Přeložil Petr KOTRLE. Praha: Argo, 2015. Fantastika (Argo). ISBN 978-80-257-1551-2.
KULHÁNEK, Jiří. Cestakrve. Ilustroval Martin ZHOUF. Praha: UnitedFans, 1996. Poutník (UnitedFans). ISBN 80-85892-29-4.
KREJČA, Aleš. Grafické techniky. Vyd. 3. Praha: Aventinum, 1995. Umělcovadilna. ISBN 80-85277-48-4.
ANDERLE, Jiří. Jiří Anderle: kresba, grafika, malba sbírkou kamenového umění Afriky: 1950-2012. Praha: Libertas, c2012. ISBN 9788090428331.

Vedoucí bakalářské práce: **Prof. akad. mal. Mikoláš Axmann**
Katedra výtvarného umění

Oponent bakalářské práce: **MgA. Said Ismail**
Katedra výtvarného umění

Datum zadání bakalářské práce: **31. října 2020**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2021**



Doc. akademický malíř Josef Mištera
děkan

Mgr. Jindřich Lukavský, Ph.D.
vedoucí katedry

Obsah

Cesta ke zkoumání.....	2
Téma a motiv	3
Technika	3
Pracovní postup	4
Pozitiva techniky.....	4
Negativa techniky.....	4
Popis souboru	5
Závěr	6
Resumé.....	6
Seznam použitých zdrojů.....	7
Seznam Obrazových příloh.....	8
Obrazové přílohy.....	9

Cesta ke zkoumání

Kreslím od té doby, co umím držet tužku. Sice ji, podle pravidel, držím špatně ale držím a od té doby kreslím.

Umění pro mě vždy bylo jedinou skutečnou svobodnou řečí, ve které jsem si nikdy vědomě nekladla žádné překážky. Přišlo mi jako perfektní způsob jak komunikovat s okolím, kterému nerozumím a ono nerozumí mě.

Čím starší jsem byla, tím bylo okolí a lidé v něm náročnější a má potřeba najít si něco, co bude jen moje silnější. V tuto dobu jsem si uvědomila, že prázdný papír mi nabízí daleko větší svobodu než kterákoliv jiná činnost. Ve společnosti plné pravidel a zákazů byl prázdný papír nekonečně velkým hřištěm. Nekončící svobodou, kam ani ti nejodhodlanější lidé nedosáhli.

Po přestupu na druhý stupeň na základní školu se ale vše změnilo. Druhý stupeň byl zaměřen výtvarně a všichni ti dospělí mi najednou začali diktovat rozměry prolézaček a stanovovat hranice nekonečna. Tehdy jsem si i já nevědomky nastavila svoje vlastní první hranice. To mi ale nezabránilo v tom dále se technicky zlepšovat. Víra v to, že moje vlastní svoboda na dětském imaginárním hřišti má smysl mě dostala až na střední uměleckou odbornou školu Václava Hollara, kde celkový vývoj hranic a přesvědčení pokračoval. Střední škola mi ale také dala možnost nahlédnout do fascinujícího světa ředidel, mastných hutných barev, kovových destiček, kyseliny a velkých kamenů. To mě přivedlo až do Plzně. Po 3 letech na univerzitě Ladislava Sutnara mám pocit, jako kdybych konečně dostavěla dům, u kterého už vím, že má špatně základy a ve třetím ročníku mi byl nabídnut arzenál nástrojů, kterými můžu dům zdemolovat. Má bakalářská práce se stala prvotní chýší pravěkého člověka, který opustil bezpečí jeskyně a začal stavět na místech, kde se mu ani nesnilo. I když do ní občas naprší.

Tento rok jsem experimentovala jak s konceptem celé bakalářské práce, tak i s její technickou stránkou. Snaha o vyjádření a definici procesu, konfliktu a rozložení konfliktu na etapy bylo pro mě velice náročné, o to více to ale bylo přínosem. Je třeba analyzovat a neustále bádát a tomuto zjištění jsem věnovala celou svou práci.

Téma a motiv

Má Bakalářská práce začala snahou o pochopení toho, co je ve skutečnosti tvůrčí proces.

Každý člověk má svůj vlastní přístup k práci a k věcem, které dělá.

Já zkusila objevit ten svůj rozložením celého procesu na malé střípky a fragmenty.

Zkusila jsem rozmotat to spleťtí klubko myšlenek, abych byla schopná definovat každou jednu část.

Pěkně od začátku, kdy je mysl klidná a myšlenky tečou jako voda až do bodu, kdy to v mysli hřmí a duní rvačkou názorů o to, která volba je ta správná.

Ta část mě zaujala nejvíce.

Konflikt, rvačka, bití, šubání, zásek, výsek, neustálá neutuchající touha po boji, čirá energie která je schopna pohltnout vše, co jí stojí v cestě. Pohonná hořící hmota.

Součástí konfliktu je ale i vědomí na to, že každý oheň jednou vyhoří a je na čase smíření.

Na motivech jsem znázorněná já a moje druhá část. Já symbolizuji moji přítomnou část, můj vnitřní hlas a celé moje obnažené já. Jako komponenta jsem zvolila ruční uháčkovaný ubrus po mojí prababičce který symbolizuje řád, trpělivost. Symbolizuje doslova systém, který má potenciál vydržet celá století pokud je vytvořen kvalitně a s rozvahou. Obě dvě části jsou někde uvnitř mě a vedou neustálý boj o nadvládu. Ani jedna část ale není špatná nebo dobrá. Prostě jen spoluexistují. Každá z nich nabízí jiné výhody a pozitiva. Já jsem pokusila o nastínění tohoto boje.

Snaha o zachycení intenzivní chvíle v mé mysli se stala náplní uplynulého půl roku.

Soustředění se na jeden zlomek. Na jednu chvíli.

Jednalo se o jakýsi typ experimentu, v kolika rovinách a jakým způsobem budu schopna konflikt a všechny jeho části vyjádřit. Proto vycházím nejprve z roviny reálné, tedy autorských fotografií.

Druhá rovina myšlenková je soubor kreseb a třetí rovina nevědomá je přetisk a otisk roviny myšlenkové do roviny nevědomé. Díky tomuto přístupu vznikl soubor volných grafických listů v široké škále přístupů.

Technika

Jako výchozí techniku jsem zvolila hlubotisk.

Široká škála materiálů a možností mi umožnila najít to, co jsem potřebovala. Od začátku semestru jsem si vyzkoušela od klasického hlubotisku až po netradičtější formy. Například jsem zkoušela na kovovou destičku nanést vrstvu brusného prášku s pojidlem, vrstvu nechat chvíli zaschnout a po té jí narušit různými nástroji. Od flexi až po mlácení hřeby a kladivem. Experimenty a různé techniky mi umožnily probádat možnosti a odhadnout co by bylo pro mou práci nejlepší. posoudit, v jaké škále a jako moc chci expresivitu do motivů dostat. Také jsem se jen letmo dotkla strukturální grafiky tiskem tkanin a různých vláken nalepených na matrici. Z toho jsem pak čerpala až do konce. Nakonec jsem ale zvolila nejpřímější variantu a to tisk přímo z nakresleného motivu na karton/papír vyšší gramáže. Umožnilo mi to propojit tři hlavní nositele symbolů, a to plochy jako prostoru/bojiště, měkké pastelky na vyjádření expresivity a všitou reznou nití jako neústupného všudypřítomného řádu. I fakt, že jsem vycházela ze souboru fotografií mi umožnil na papírovou matrici nahlédnout jako na mezník mezi fotkou a matricí.

Technický postup

Nejprve jsem vytvořila matrice, kresby, které vycházejí z autorských černobílých fotografií znázorňující boj. Kresby jsem vytvořila pomocí měkké pastelky na papír/karton vyšší gramáže. Do motivů jsem všila reznou nití dodatečnou část motivu.

Aby se z kreseb mohly stát funkční matrice, bylo třeba je ochránit jemným potřením šelaku s lihem v poměru 1:1

Kresby jsem nechala vyschnout a po té do nich začala zatírat mastnou hlubotiskovou barvu naředěnou fermeží v poměru 1:2. Bylo potřeba, aby byla barva tekutější a šla snáz vytřít kvůli bohaté struktuře papíru, o kterou bych v případě zatření hutné barvy přišla.

Barvu jsem vytírala organtýnem a menšími kousky papíru.

Na vytřenou matrici připravenou a vycentrovanou ve stroji jsem položila předem namočený papír a projela obojí ve stroji. Stroj byl nastaven na vysoký tlak abych byla schopná natisknout i velmi měkké vrypy.

Matrice jsem také tisknula jako slepotisk. Dochází k projetí matrice s papírem ve stroji bez barvy, vytisknutý, skoro neviditelný motiv se nechá vyschnout, a po té je na motiv rovnoměrně nanášena barva pomocí velkého plochého štětce v jemných vrstvách.

Pozitiva

Jako největší výhodu beru přímý surový přenos motivu, matrice je schopna uchovat intenzitu tahu pastelkou i její charakter. Od tohoto faktu se nabízí spousta možností která bych ráda v budoucnu vyzkoušela, kupříkladu vzít měkký papír a vystavit ho dně narvaného batohu, občasné přítomnosti svačiny a agresivním cestujícím v mhd. Další určitě bude krása struktury natisknutého papíru můžeme si vybrat z široké škály dostupných papírů, kartonů atd. perforace papíru je také o něco snadnější než když se bavíme kupříkladu o matrici kovové. Já jsem chtěla od začátku pracovat s bavlnkami, vyšíváním a nitěmi, to mi papírová matrice umožnila bez problému. Obecně měkkost papíru nabízí širokou škálu možností, jak s ní naložit. Od mačkání, hlazení až po trhání.

Negativa

Životnost matrice je skutečně nízká a to i po mé snaze ji uchránit zpevněním pomocí šelaku s lihem.

Každé jedno natisknutí matrici postupně zplošťuje a neumožňuje jí uchovat si předem vytvořený reliéf již zmíněným pokreslením.

Další velký handicap je nemožnost vymýt z matrice barvu jako se to obvykle dělá u kovové matrice. Pokud si člověk špatně namíchá barvu, špatně odhadne kolik fermeže na naředění je třeba, hutná barva se uchytí v jemné struktuře a už není možné se jí zbavit. Papírová matrice tak přijde o svou největší výhodu a tou je přímý přenos motivu protože motiv postupně mizí.

Popis souboru

Celý soubor složený ze 30 volných grafických listů je průvodcem mého přístupu na téma konflikt a vnitřní proces boje.

Část z nich je dělaná technikou slepotisku. V momentě, kdy se člověk začne vrtat v tom, co se mu děje v hlavě, musí pomalu odkrývat jednu vrstvu za druhou. Použití slepotisku mi přišlo jako nejvhodnější přirovnání pro tenký závoj jedné z prvních vrstev.

Druhá část je složena z tisků mastnou barvou. Je to znovu demonstrace odkrývání vrstev ale tentokrát už je na motivu záblesk a zmínka z motivu fotografie. V této fázi už člověku začíná být jasné že situace rozhodně nebude tak jasná jak se mu na začátku zdálo.

Poslední částí je plné odkrytí a nahlédnutí do boje. Agresivitu a brutalitu myšlenkového zápasu jsem se snažila zachytit pomocí tvrdé kresby pastelkou. Barevnost jsem použila jako symboliku faktu, že těch vrstev tam bude MNOHEM víc. A že čím více rovin objevíme, tím více jich zase nalezneme.

Závěr

Za celý třetí ročník jsem se toho o sobě ale i o grafice naučila nejvíc za celý svůj život. Celé mé počínání mi pomohlo pochopit to, co se mi děje v hlavě a tudíž i definovat mou práci a to co od ní očekávám. Nejvíce mě potěšilo opuštění mojí vlastní komfortní bubliny. Jelikož v této práci vycházím ze sebe a z mého vidění světa, věřím, že z této práce budu čerpat po zbytek svých dnů. Celý soubor se divákovi a sobě snažím vyjevit myšlenkový proces a konflikt, který probíhá při každém rozhodování v mé hlavě. Je to ukázkou hlubšího zkoumání a rozkládání věcí vědomých i podvědomých. Snaha o motivaci k pochopení sama sebe. Nelituji

Resumé

This year I learned a lot about myself and about graphic techniques. My whole idea was trying to find out what was happening in my head, trying to define what is my work and what are my expectations. What I am most proud of is leaving my comfort bubble. Because everything I do emanate from my inner self, I believe it will enhance my work and I will benefit for the rest of my life. My whole point was to show spectator what is my thought process and ubiquitous conflict, which is happening all the time. It's a show of analyzing and decomposition thing's unconsciousness and consciousness. I tried to motivate myself and maybe others to understand themselves. I regret nothing.

Seznam použitých zdrojů

Literatura

KREJČA, Aleš. Grafické techniky. 3 vyd. Praha: Aventinum, 1995. 205 s. ISBN 80-85277-48-4

VANDERMEER, Jeff. Anihilace. Praha: Argo, 2015, ISBN 978-80-257-1551-2

KULHÁNEK, Jiří. Cesta krve. Praha: United Fans, 1996, ISBN 80-85892-29-4

ANDERLE, Jiří. Kresba, grafika, malba a sbírka nového umění Afriky 1950-2012, Praha: Libertas. ISBN 9788090428331

Internetové zdroje

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Minimalismus> - minimalismus

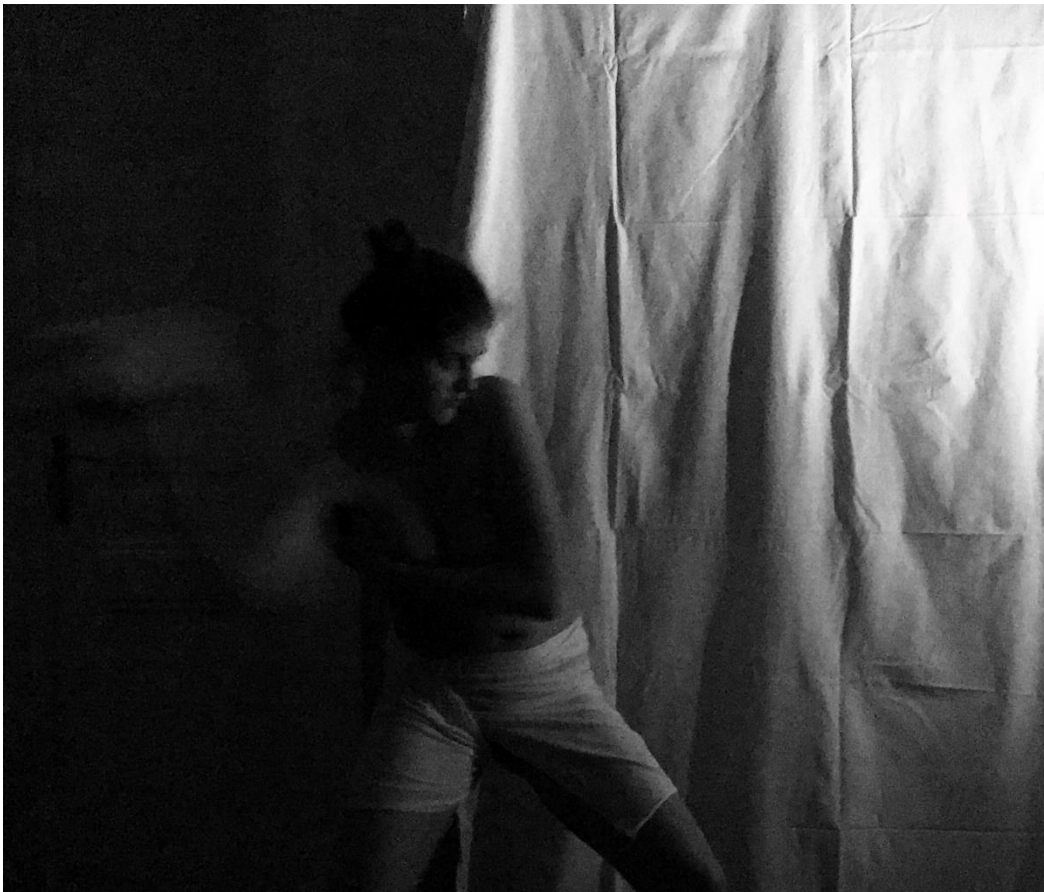
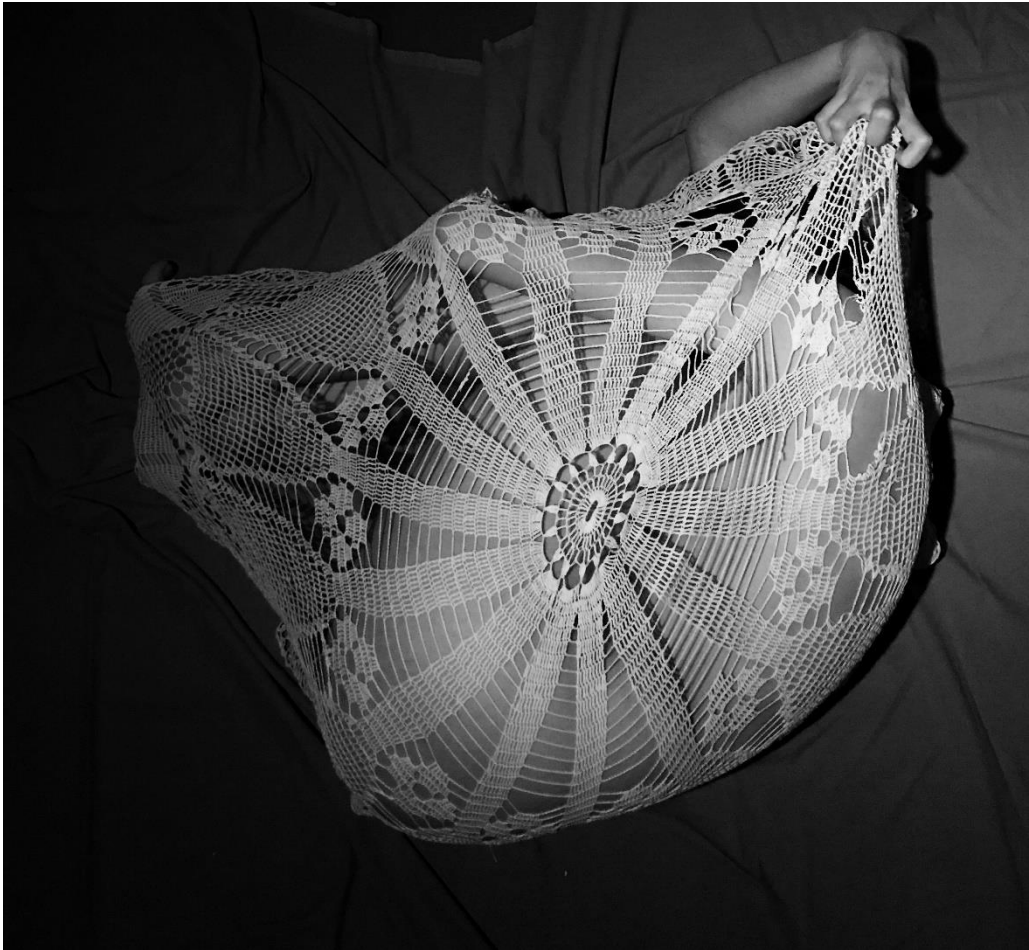
Seznam obrazových příloh

1. Autorské fotografie
2. Kresby/matrice
3. Slepotisk – první vrstva
4. Hlubotisk – druhá vrstva
5. Kresba na grafický list- třetí vrstva



1. Autorské fotografie



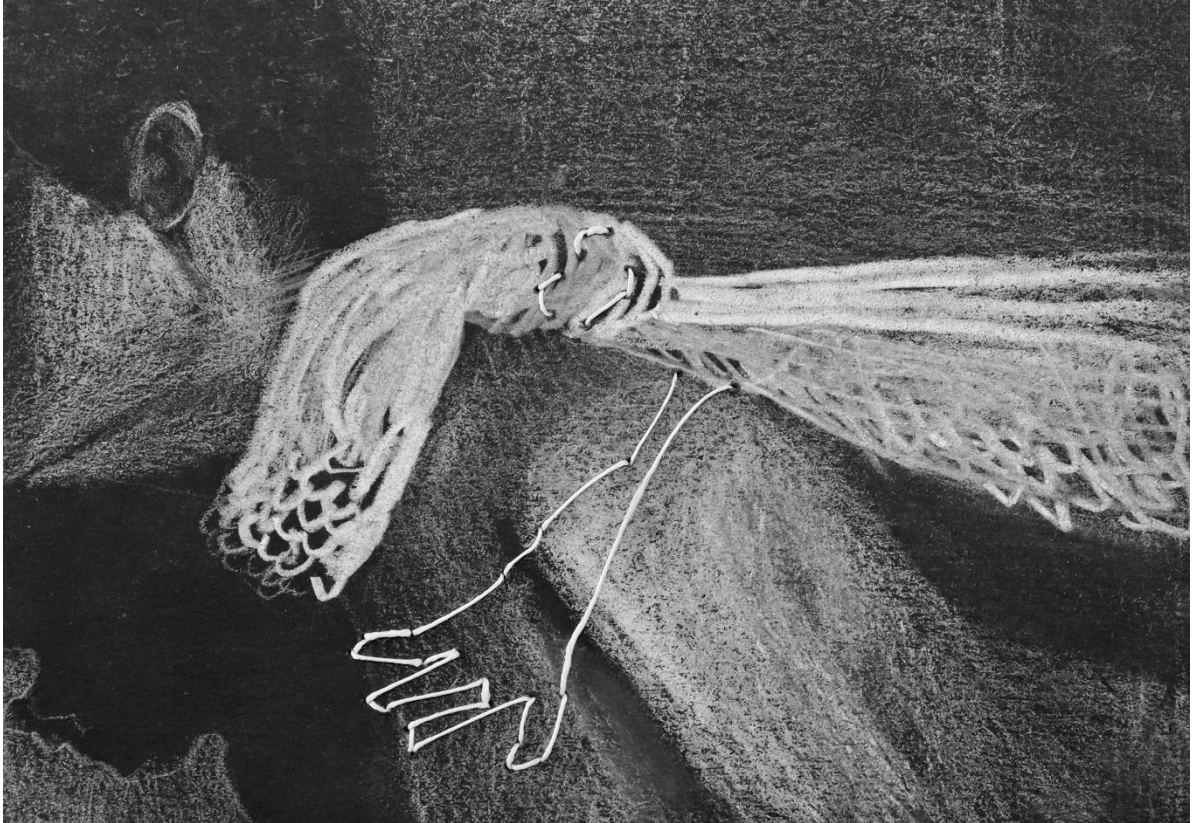


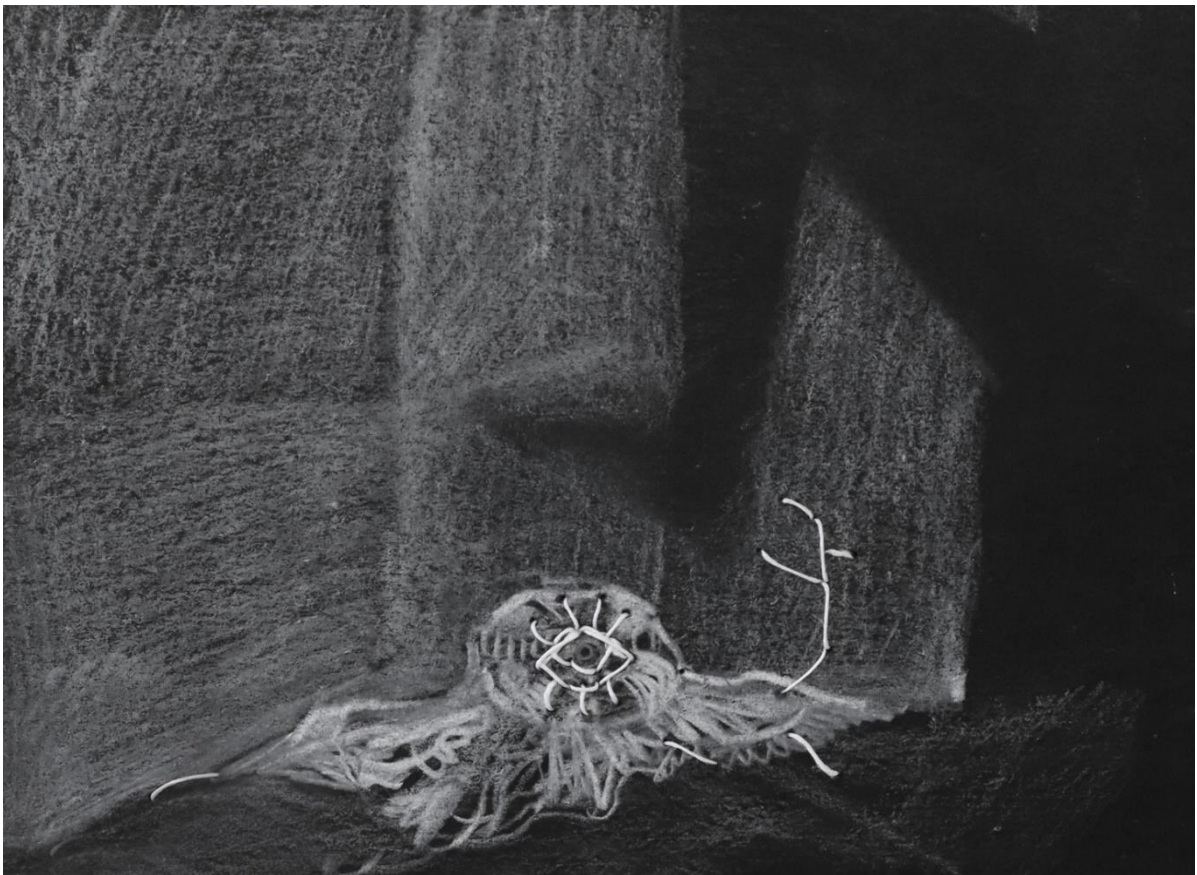


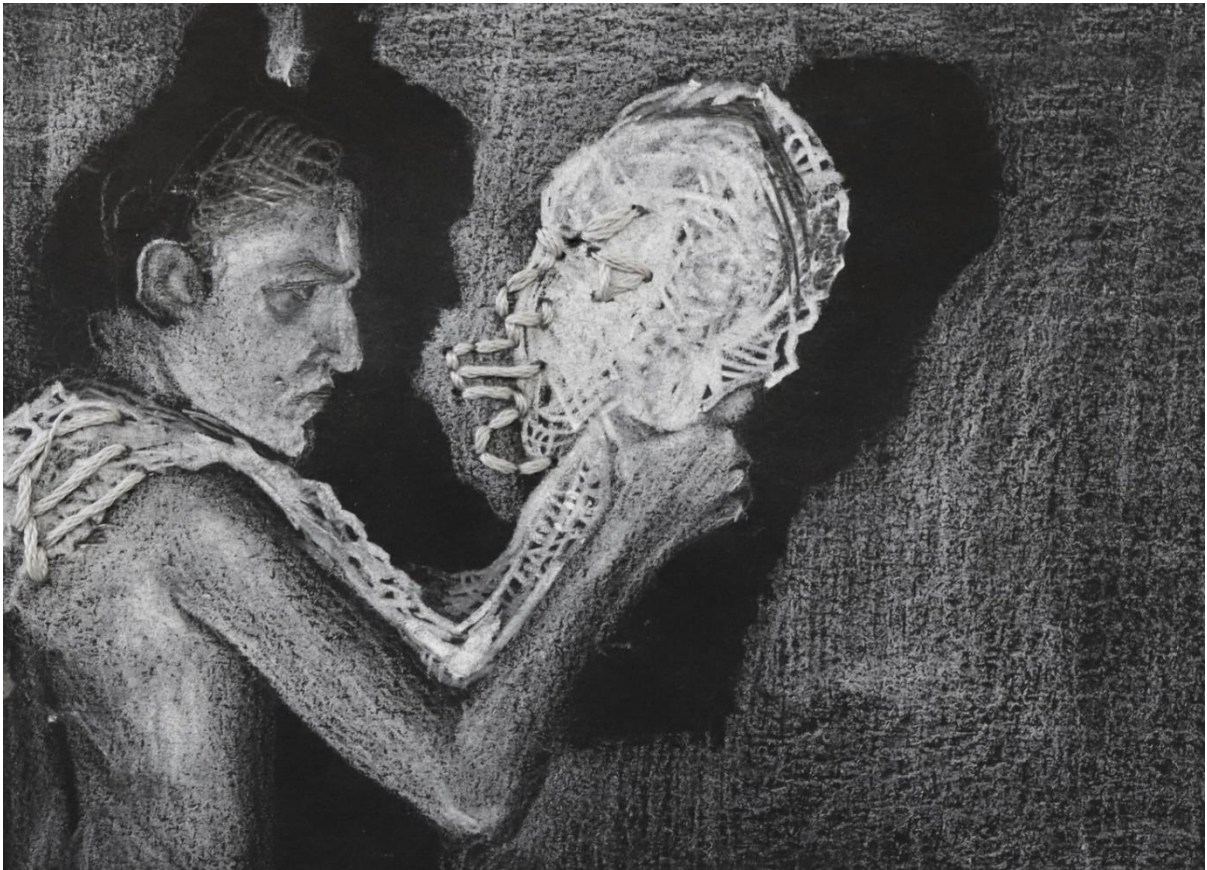
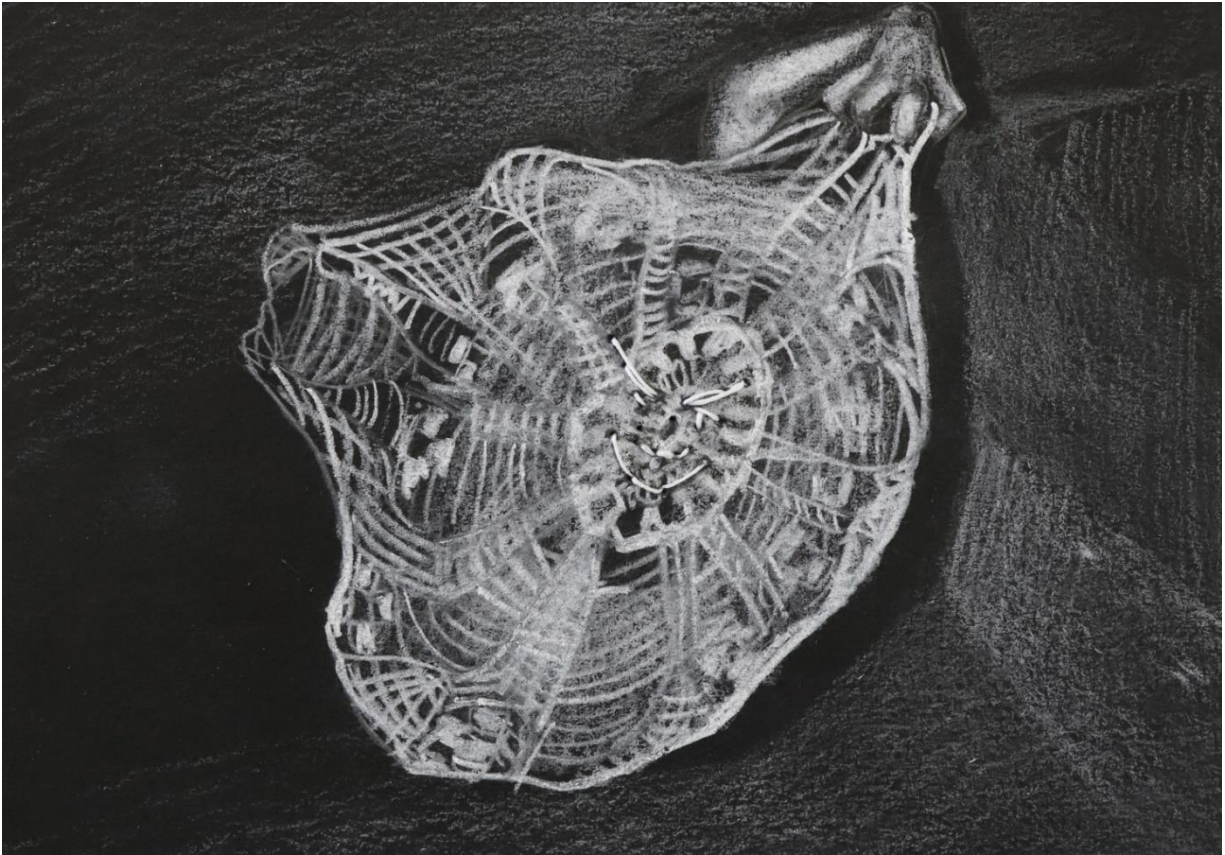


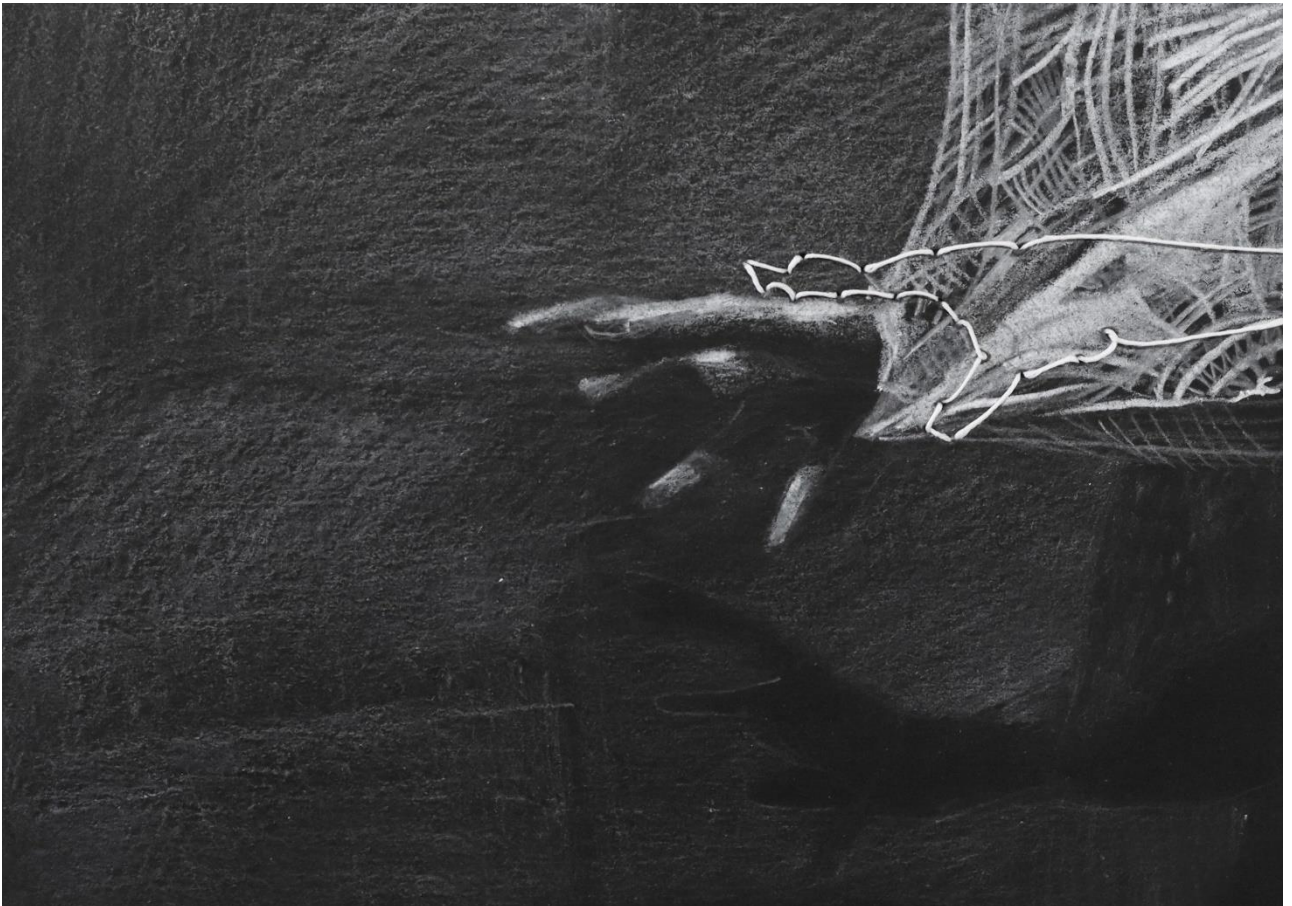
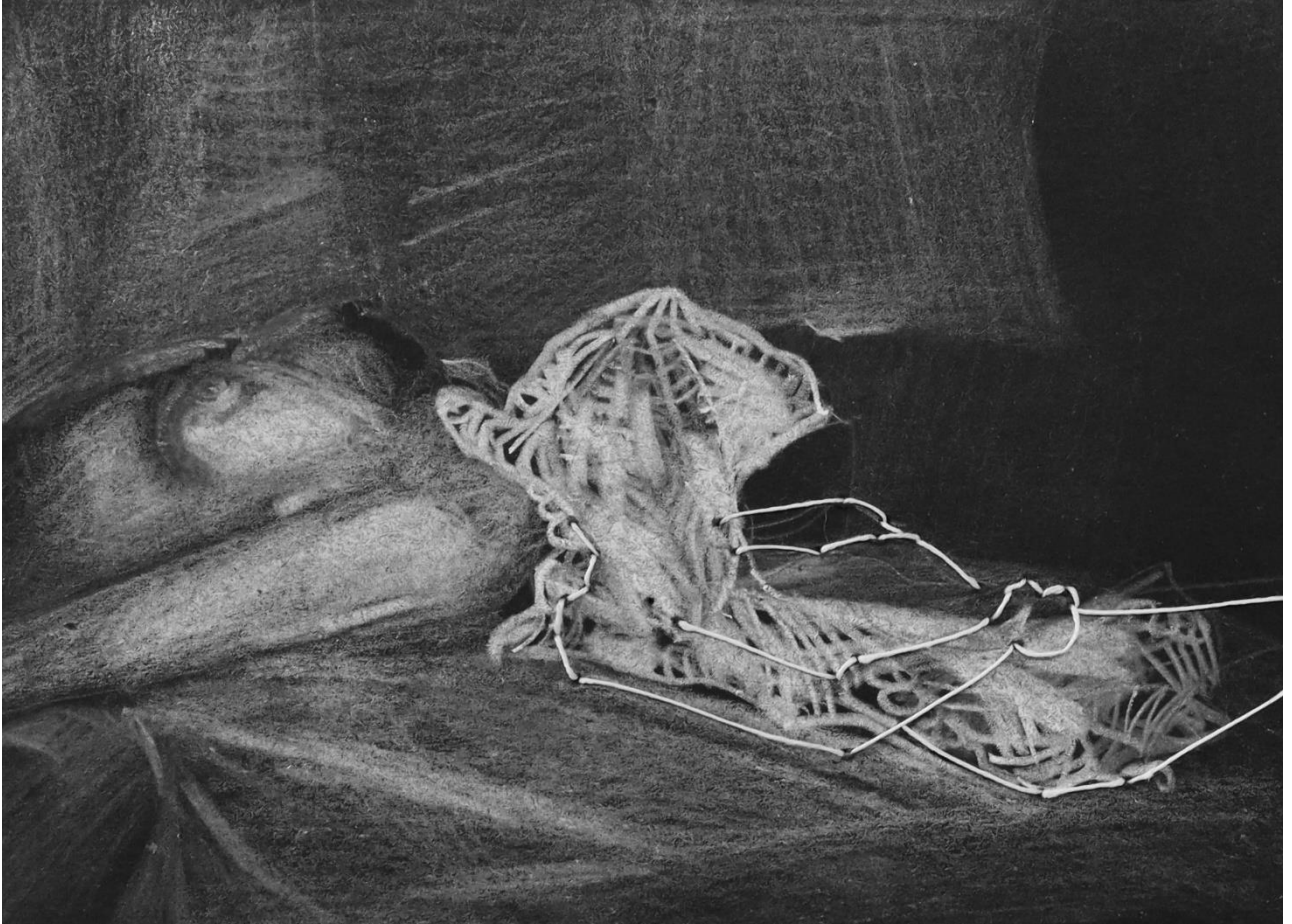


2. kresby - matrice

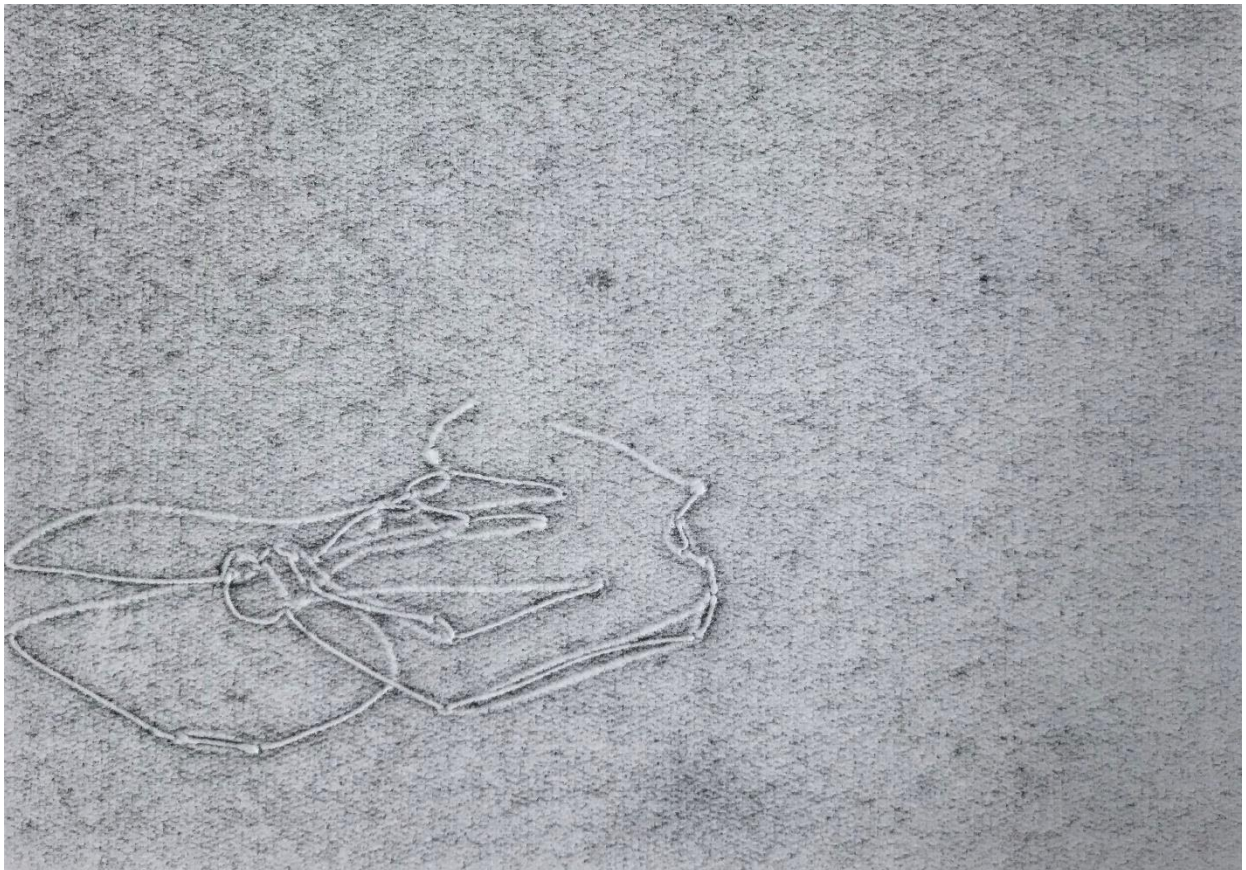
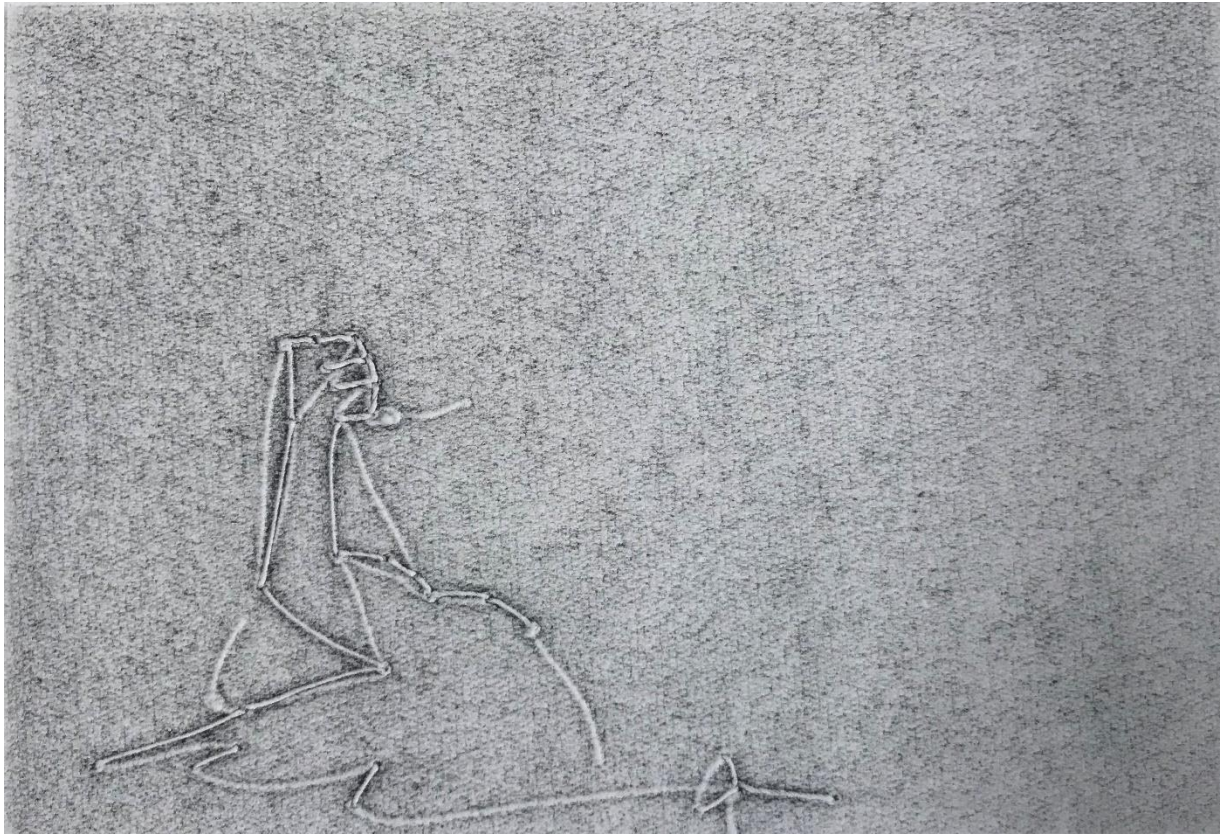


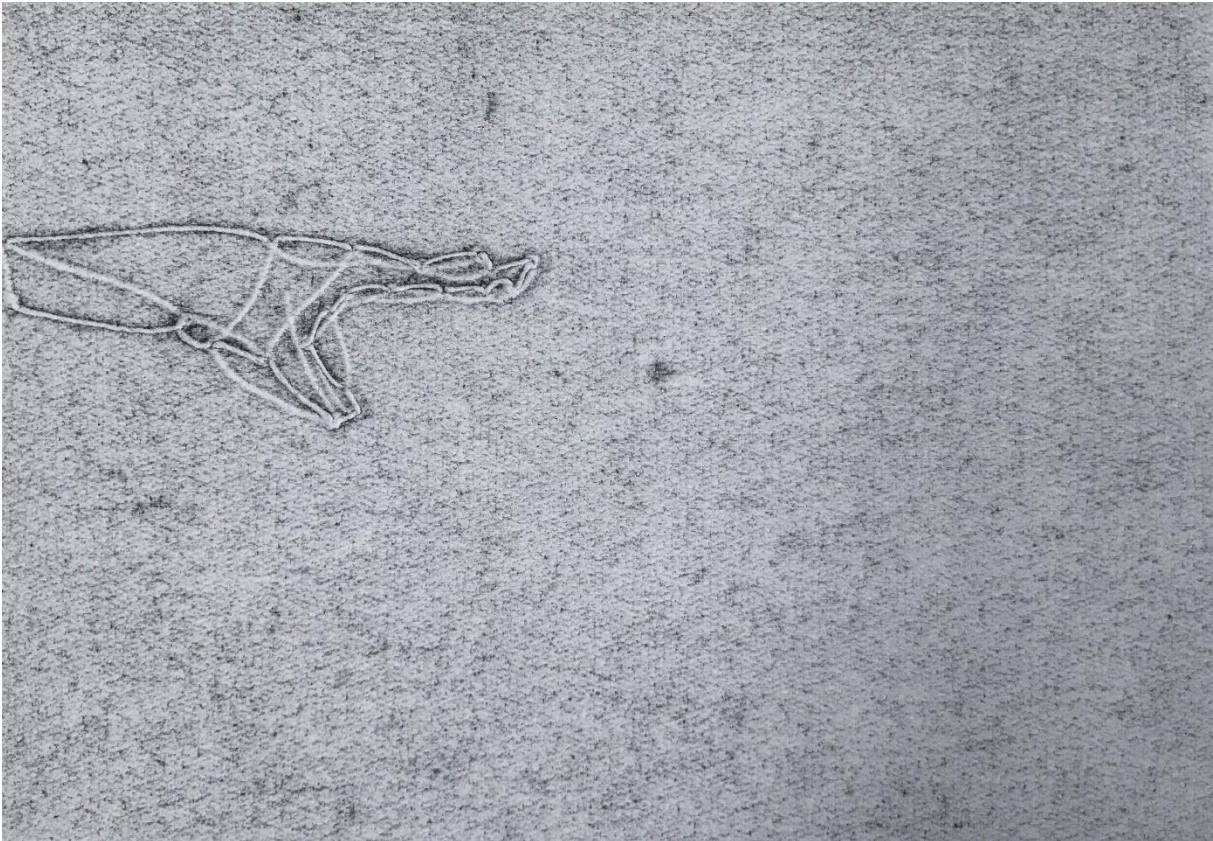
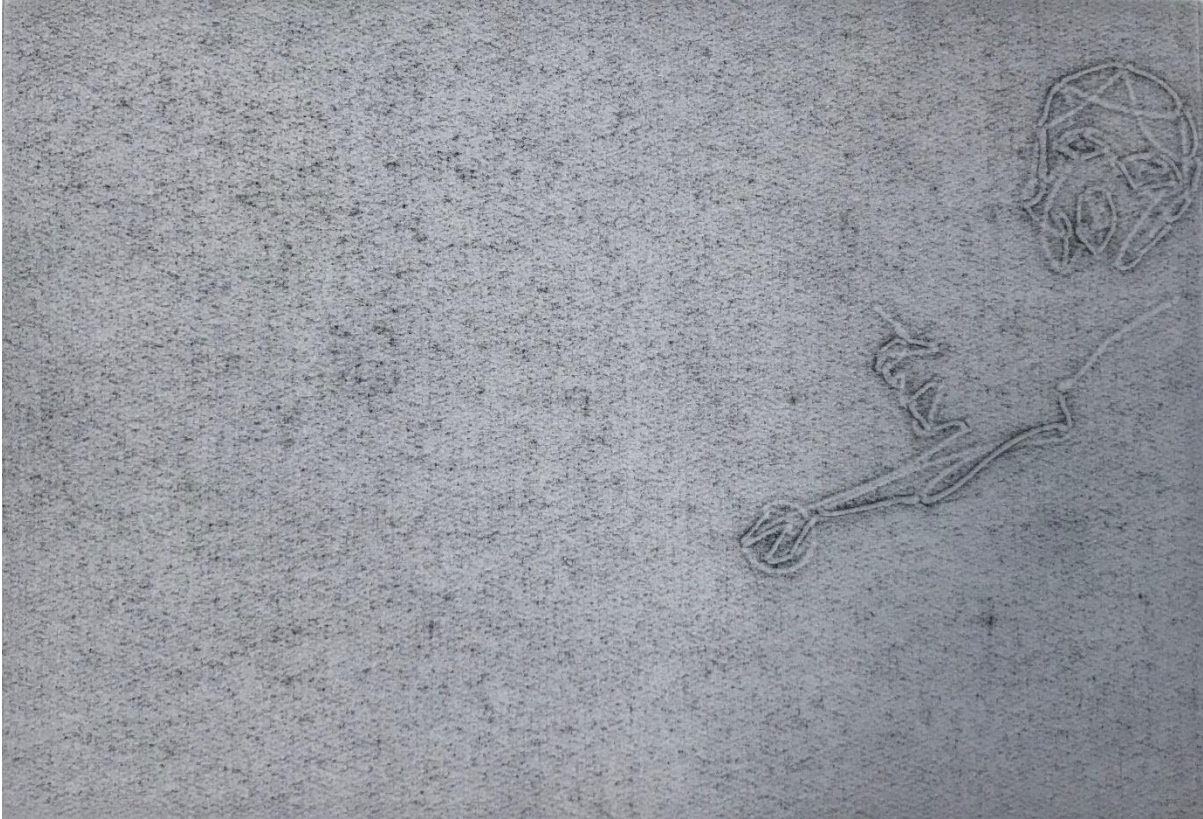


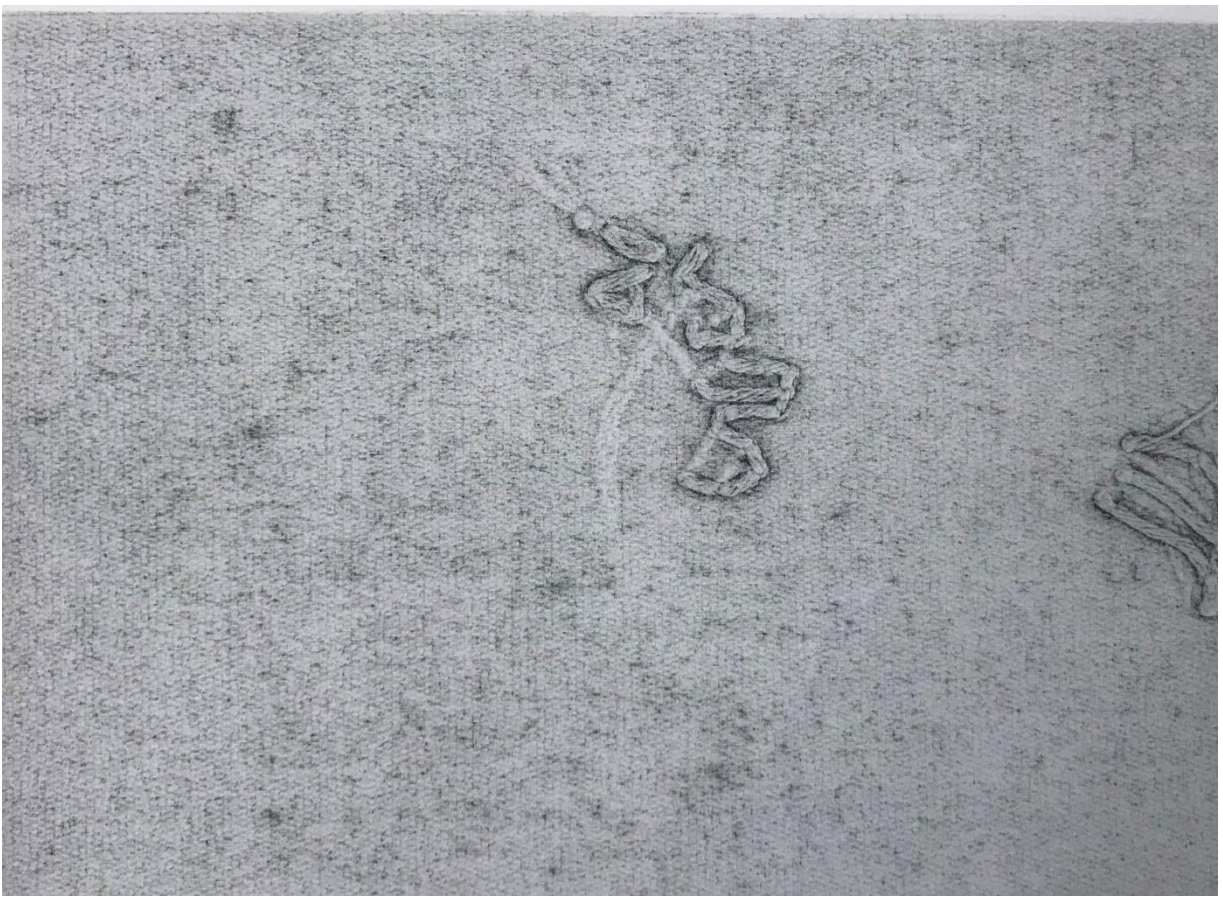
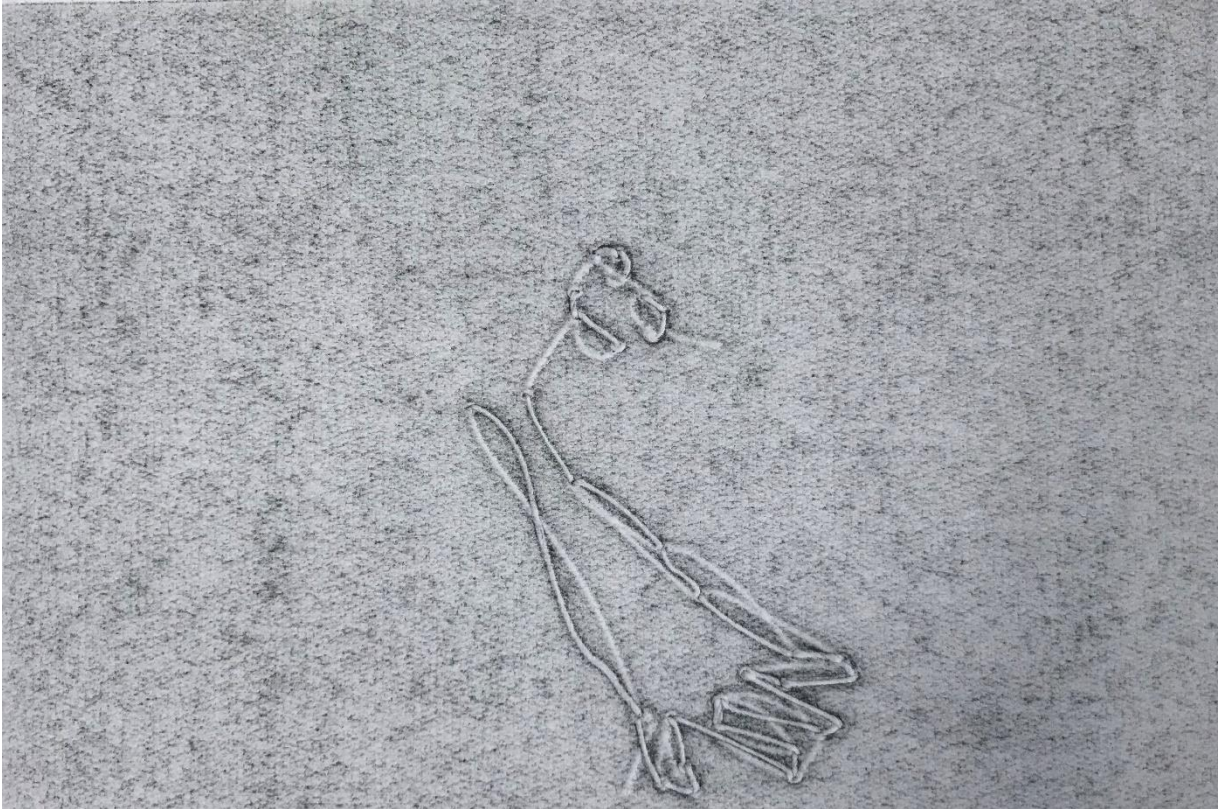




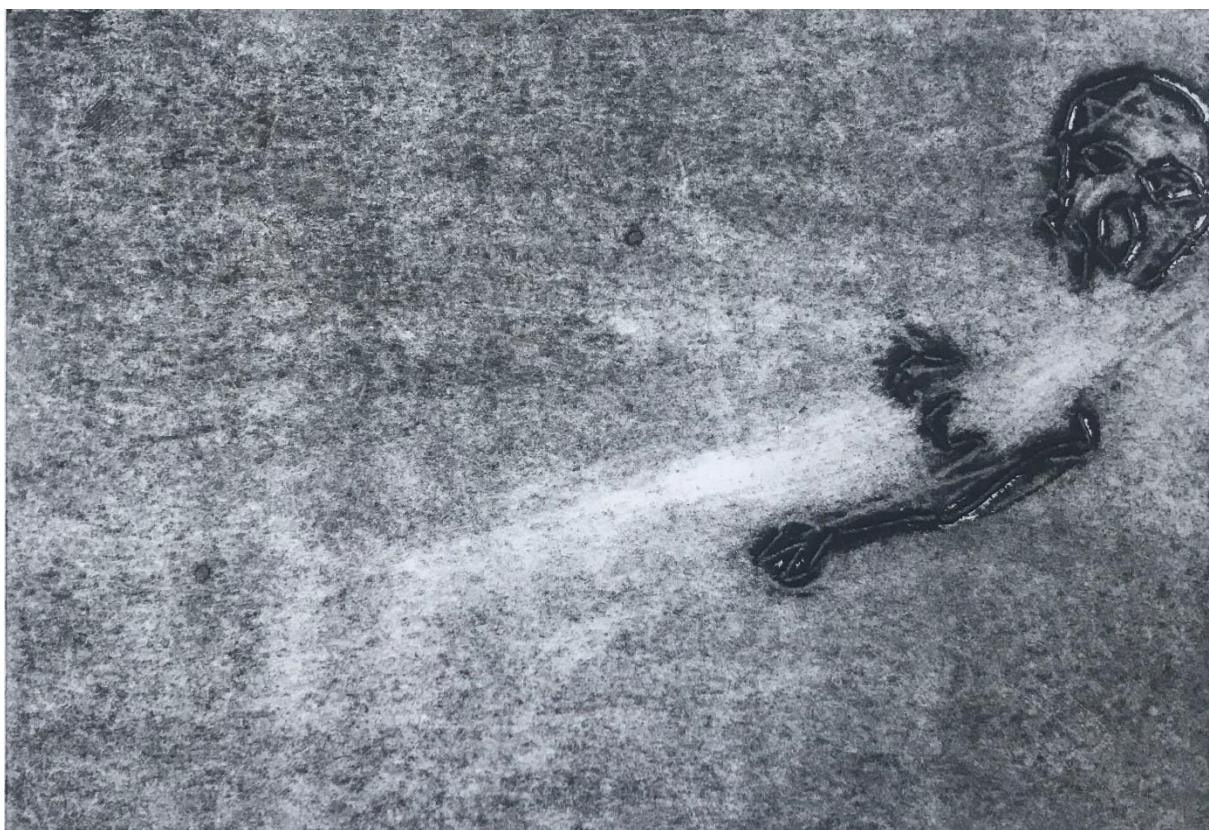
3. Slepotisk – první vrstva

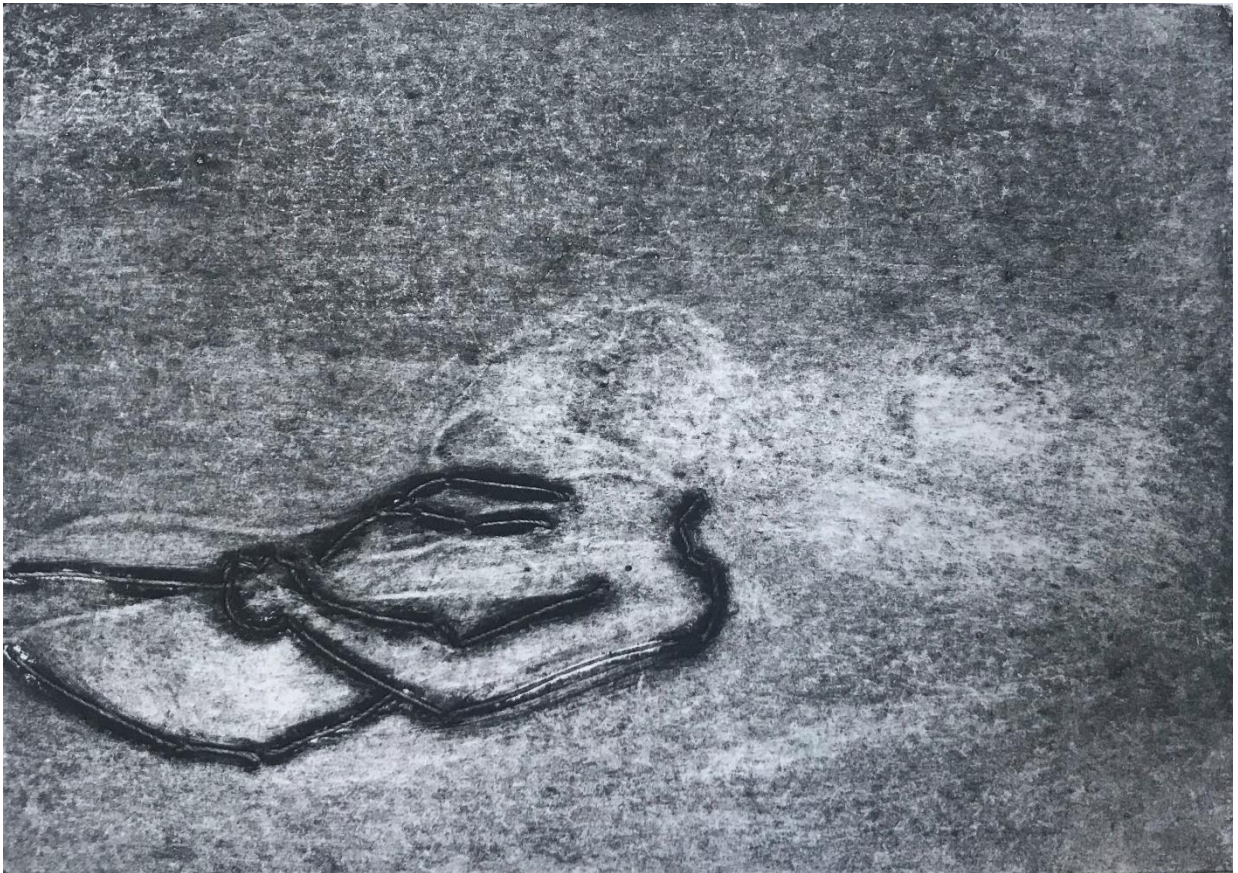




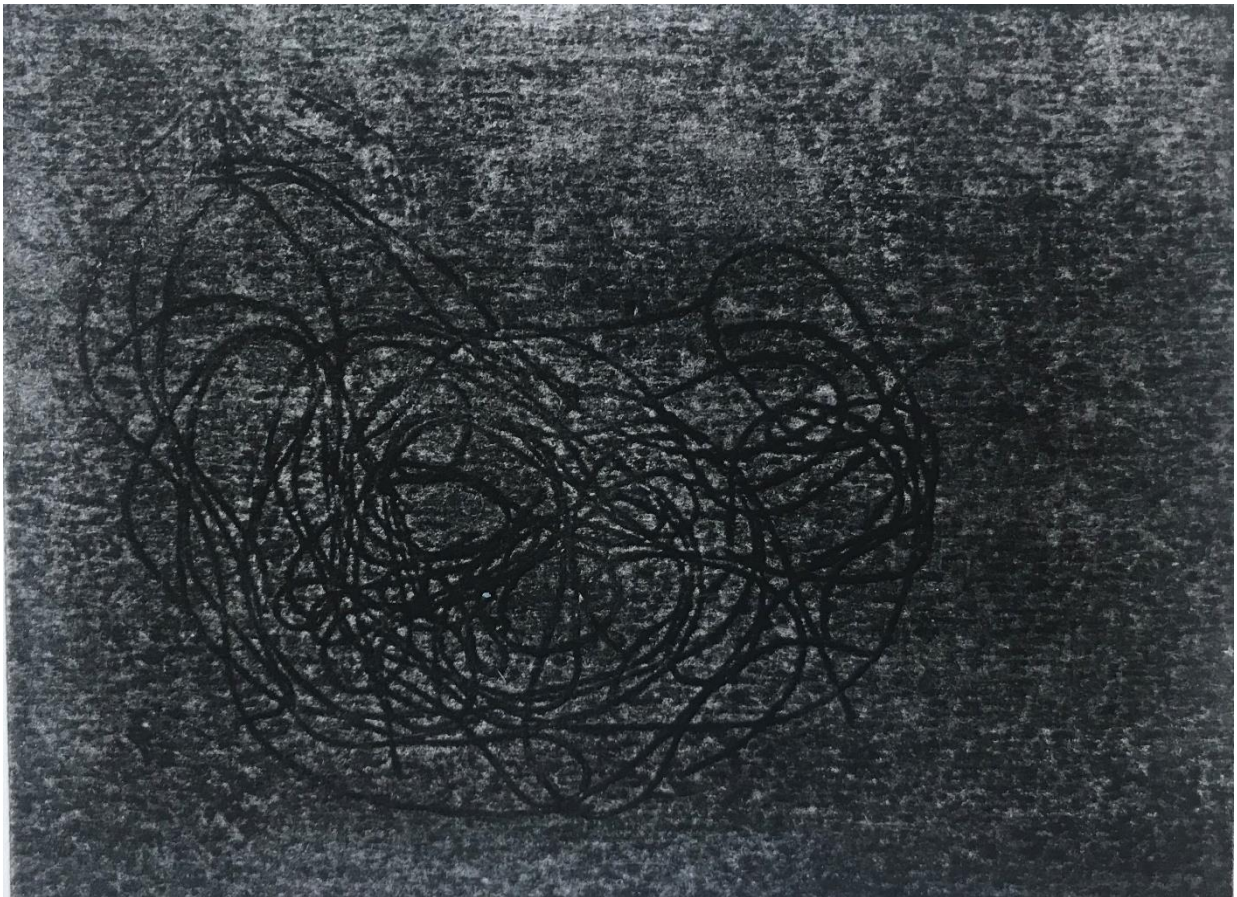


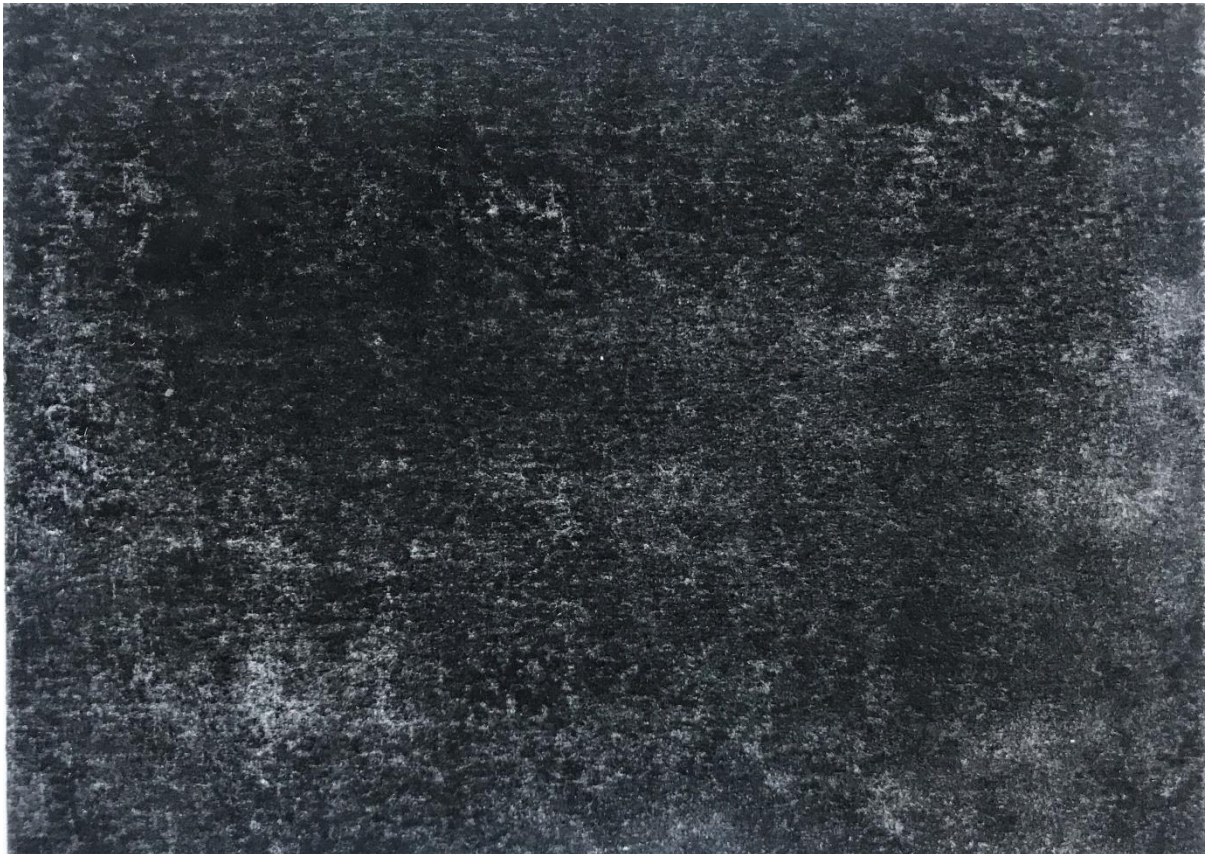
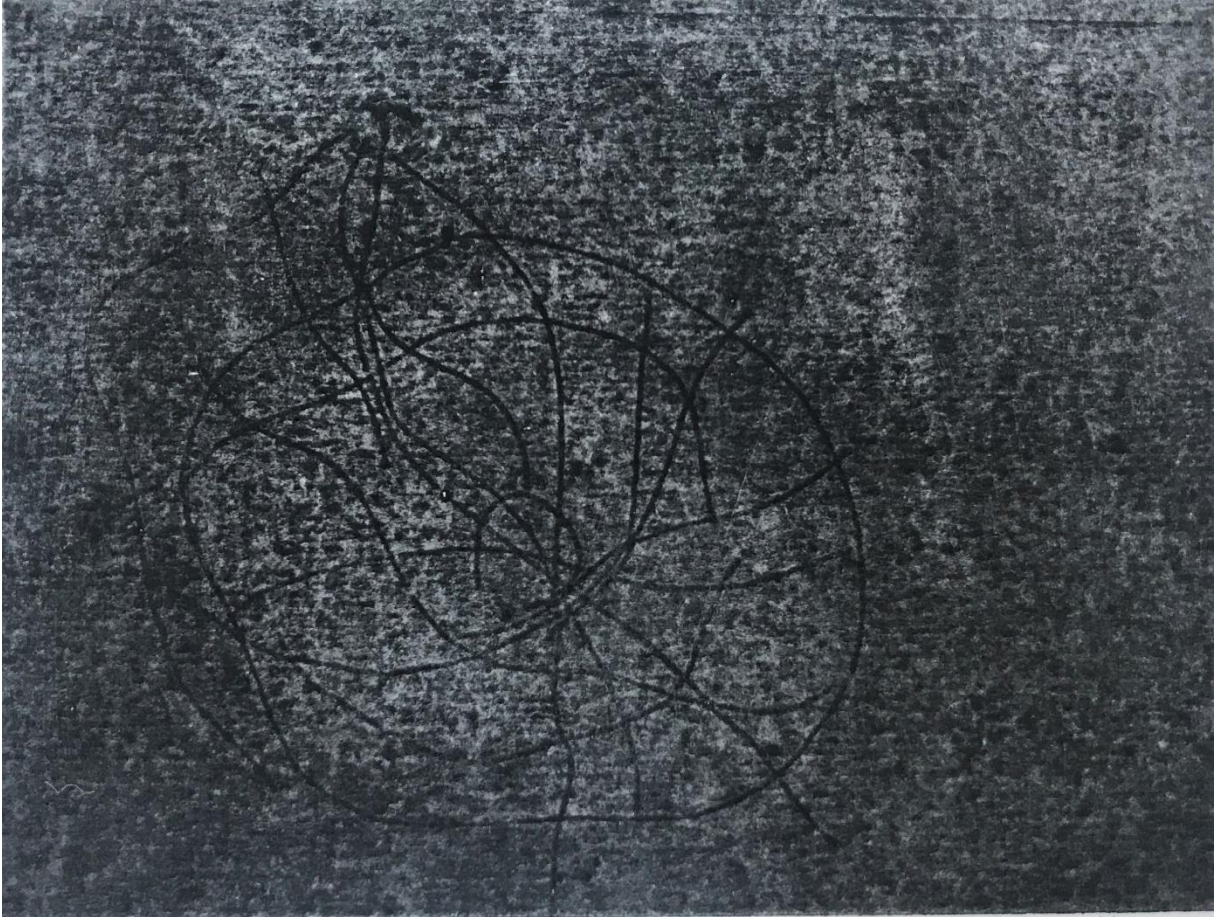
4. Hlubotisk – druhá vrstva











5. Kresba na grafický list- třetí vrstva

